

jichž obsah nabývající typické povahy stává se namnoze základem zákonodárné úpravy práva elektrárenského. V době nejnovější vznikají pak t. zv. útvary smíšené neb smíšeně veřejné, na nichž účastní se kapitál soukromý i veřejnoprávní korporace. Výrazem tohoto vývoje jest v našich zemích osnova moravského zákona z r. 1914 o elektrisaci Moravy, jež sice zákonem se nestala, jejíž vliv však jest patrný i v zákonodárství československém. Tak dostává se autor posléze k zákonu z 22. VII. 1914 č. 438 sb. z. a n. »o státní podpoře při zavedení soustavné elektrisace, kterým pak podrobně se zabývá, přidržuje se systematiky zákona samého, vytýkáje pochybnosti, podávající se zvláště z přílišné stručnosti zákona. Spis uzavřen jest přehledem snah, ovládajících právo elektrárenské v dobách nejnovějších u nás i v cizině, a dochází k závěru, že útvary samosprávné jsou zvláště u nás nejvhodnější formou podnikání elektrárenského.

JUDr. Rudolf Janeček: Odpovědnost presidenta republiky a vlády. (Sbírka spisů právnických a národohospodářských. Svazek XV. Brno 1922. Stran 121. Cena Kč 22.—.) — Spis tento jest dalším ve stále vzrůstající řadě děl, vznikajících pod vlivem normativní theorie Weyrovy. Zvláště v tomto případě jest vliv této theorie velmi významný, neb umožňuje zde, kde líčení pohybuje se stále na samých mezích usuzování právního a politického, důsledné rozlišování hlediska právního od hlediska politického. Autor sám vytýká, že k správnému pochopení instituce neodpovědnosti či odpovědnosti hlavy státu a odpovědnosti ministrů jest třeba prozkoumati tyto instituce i z hlediska historicko-politického vzhledem k vlivu, jež zejména v tomto odvětví měla theorie i praxe státu jednoho na státy jiné. Skutečně též zaujímá značnou část tohoto spisu vyličení historického vývoje těchto institucí, zejména ovšem v Anglii a Francii a rozbor theoretických zásad, jimiž tato odvětví státovědy byla ovládána. V souhlase s celkovým vývojem přihlíží, pokud se týče Anglie, k téměř nepřerušnému, staletému vývoji zmíněných institucí, kdežto ve Francii spíše k theoretickým názorům, jež ovšem měly značný vliv na vývoj těchto institucí. Platné právo československé obsahuje dosud pouze několik stručných předpisů v ústavní listině, které mají býti provedeny zvláštním zákonem, jehož osnova byla podána v senátu sice již z jara 1921, avšak teprve v létě 1923 započalo se s projednáváním jejím ve výboru senátu. V dalším pak přihlíží autor jak ku předpisům ústavní listiny, tak i k osnově, ač tato zákonem dosud se nestala, a jejíž uzákonění autor též vzhledem ku parlamentnímu způsobu vlády nepokládá za naléhavé. Rozebírá dále zodpovědnost presidenta republiky i vlády po stránce subjektivní i obsahové, zabývá se podrobněji zejména důsledky vyplývajících z kolegiální povahy vlády, jakož i pochybnostmi, jež vzbuzuje úprava trestní odpovědnosti presidentovy. V závěru vyličeno jest obšírně řízení, jímž podle osnovy má býti zodpovědnost presidenta republiky neb vlády uplatňována k žalobě poslanecké sněmovny před senátem.

Spis zajímavý jest zvláště výstižným, ač ne zcela novým, vyličením historického vývoje problému, a pak že důsledně odlišuje, což zejména naše praxe zpravidla přehlíží, skutečné normy právní od pouhých postulátů politických, jež bývají v tomto odvětví častěji než kdekoli jinde směřovány.

Dr. Václav Joachim: Co má věděti každý občan. Kniha pro každého. Svazek 3. — Státní nakladatelství v Praze. — 1922. — 160. — Stran 196. — Kč 00,00. — Kniha popularisační. Autor nemá většího cíle, než průměrnému občanu československému vyložiti zběžně veřejné naše instituce a zsvětiti ho do smyslu a cílů jejích. Postupně probírá jednotlivé oddíly zřízení státního: moc zákonodárnou, vládní a výkonnou a soudní, ač tato zůstala v knize popelkou. Vidno, že knihu psal autor, jemuž právo veřejné jest nejbližší. Snahou jeho jest poučit, a snaze té podřizuje celé své dílo. Proto také platné instituce hledí vyličiti jako správné a nejvhodnější. Neboť kniha jest právě psána pro lid, jenž nemá

smyslu pro reformní resp. kritické myšlenky. Tu a tam bývá věc napovězena, ale hned spisovatel obrací, jako by se bál vnášeti nejistotu a zmatek v mysl prostého čtenáře. Z toho hlediska chce snad býti kniha i občanskou naukou (v užším slova smyslu), ač úmysl ten na jevo příliš nevychází. Bylo by lépe, aby autor si tuto věc více ujasnil, a dle toho i rozsah a úměru jednotlivých partií rozdělil. — Ale i tak vítáme tuto knížku, jež bude dobrou státovědeckou přípravou pro lid, jenž o věcech těch musí býti poučen, aby pak mohl se správněji dívat na veřejné události a hodnotiti jednotlivé fáse a změny v politickém životě. Nejlepší zbraní proti nerozumnosti občanů, kteří mohou vykonávati tak dalekosáhlý vliv na veřejné události, jest znalost veřejných institucí. V tom směru jest knížku Joachimovu velice vítati. dnk.

Jakub Soušek, Státní péče o bezpečnost námezdní práce. — Šolc a Šimáček v Praze, 1923, 16°, str. 272. — Autor rozdělil knihu na dva díly: v oddílu prvním pojednává s hlediska právního, národohospodářského a sociálního o vývoji ochrany námezdní práce u nás, poukazuje na nedostatky našich právních předpisů, jich neucelenost a nutnost nové kodifikace. V oddílu druhém podává pak doslovně znění právních norem, vydaných za doby republiky, i dosud platných norem rakouských, pro Slovensko uherských. Kniha zakončena jest krátkými články prof. Dra Břet. Foustky, jež pojednává o významu tělocviku a abstinentismu pro pracovní způsobilost, univ. doc. Dra D. Panýrka, jež poukazuje na důležitost první pomoci při úrazech a zmínkou o činnosti Technického musea československého v Praze a Hornického musea v Mor. Ostravě.

Knihu tuto jest uvítati jako cennou pomůcku pro studium vývoje sociální politiky u nás, zvláště její druhý díl, kdež shrnuty jsou dosud porůznu vyhlášené právní normy. Dr. Jindřich.

Československé daňové zákony. — Komentovaných zákonů československé republiky vydání Kompassu sv. V. — Sestavil Dr. František Schwarz. — Praha 1923. — 32°. — Str. 497. — Kč 40,00. — Sběrka Kompassu se pomalu vžívá. Napomáhá tomu ovšem čilá organizace nakladatelská, jež se snaží vydávati zákony potřebné a nutné. Tak nyní vychází sbírka československých daňových zákonů, jež jsou roztroušeny po úřední Sbírce zákonů a nařízení. Jednotlivé normy jsou seřazeny pod soustavná hesla, čímž získává se přehled. Sběrka sestává z 3 oddílů: první zahrnuje zákony a nařízení vydané pro oblast celé republiky nebo jen pro české země, druhý jen pro Slovensko, případně Podkarpatskou Rus, a třetí pak kromě daně k obohacení velice potřebné přehledné tabulky k výpočtu daně z příjmu. Díl první jest opět dělen podle materie na kapitoly: pozemková daň, domovní daň, výdělková všeobecná, zvláštní, důchodová, z příjmu, válečná daň, válečné přírážky a všeobecné normy (splatnost, placení, vybírání, vymáhání a p. přímých daní). Podotknouti ovšem sluší, že sbírka týká se pouze norem daní přímých.

Sběrka má rozhodně přednost tu, že soustavně uvádí nepřehledný počet nových zákonů a uspořádává je. Snad by se doporučovalo vydati i text starých zákonů, pokud platí, se změnami nového zákonodárství. Ovšem na to není zatím vhodná doba, kdy mluví se o reformě přímých daní, ač po zkušenostech nabytých s naší unifikační prací jsme již skeptiky a nedoufáme, že by práce ta v krátké době byla skončena.

Ale i tak děkujeme Kompassu za jeho snahu a nadějeme se, že podobným způsobem vydá i zákony o daních nepřímých, spolu s celými platnými normami těch kterých daní se týkajících. dnk.

Reconstruction in Europe. (Dokonč.)*) Sedmé číslo této edice je věnováno železnicím, uhelnému a železářskému průmyslu. Z českých autorů má tu článek Dr. Matys o čsl. železářském průmyslu. Nejzajímavější je tu stať Fr. Delaisyho o uhelné politice Francie

*) Viz 5.—6. čís. Všehrdu, IV. ročník.